

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พลศึกษาเป็นการศึกษาองค์หนึ่งอยู่ในองค์ของการศึกษา ซึ่งได้แก่ พุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา พลศึกษาเป็นกระบวนการศึกษาที่ก่อให้เกิดบูรณาการ ในด้านการศึกษาทั่วไป หากขาดการศึกษาของคนแล้วจะทำให้การศึกษาไม่สมบูรณ์ ขาด องค์ประกอบที่จะช่วยให้คุณภาพทางการศึกษาของชาติสำเร็จจุดมุ่งตามความมุ่งหมาย

ความมุ่งหมายของพลศึกษาคือ มุ่งพัฒนาบุคคลในทุก ๆ ด้าน คือทางกาย รางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้เป็นพลเมืองที่มีสุขภาพและสมรรถภาพดี โดยการ ใ้ใช้กิจกรรมทางการออกกำลังกายที่ได้เลือกสรรแล้วอย่างที่เป็นมรรควิธี²

พลศึกษามีความสำคัญต่อมนุษยชาติทุกยุคทุกสมัย ทุกเพศ ทุกวัย ในสมัยโบราณ กาล พลศึกษามีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของมนุษย์ทุกคนทุกนาม ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ใช้กิจกรรมทางการออกกำลังกายในชีวิตประจำวัน ท่ามา ทากินเพื่อชีวิตรอด ต่อมาวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของพลศึกษาได้เปลี่ยนแปลง ตลอดมาจนถึงสมัยปัจจุบัน

พลศึกษามีบทบาทสำคัญและมากขึ้นในโรงเรียนทุกระดับชั้น แต่ก่อนพลศึกษา ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร เข้ามาเป็นส่วนเสริมหลักสูตร ปัจจุบันนี้แนวความคิดใหม่ ๆ ของนักการศึกษาหลายท่าน มุ่งหมายให้วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การ

¹ กอง วิสุทธาารมณ, "การพลศึกษากับการพัฒนาประเทศ" เอกสารคำบรรยาย ณ.หอประชุมกรมการศาสนา, 28 มกราคม 2513. (อัคราเนา)

² Charles A. Bucher, Administration of School Health and Physical Education Programs (St. Louis: The C.V. Mosby Co., 1958) p. 92.

ศึกษาสมบูรณ์ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตของบุคคลทุกเพศ ทุกวัย³

การพลศึกษาในเอเชียชั้นได้เริ่มตนมานานแล้ว ประเทศจีนกับอินเดียเป็นศูนย์อารยธรรมตะวันออกมาแต่โบราณกาล และมีการออกกำลังกายตามแบบของตนโดยเฉพาะส่วนในประเทศอื่น ๆ เช่น พม่า ญี่ปุ่น ไทย ก็ได้รับอิทธิพลการพลศึกษามากับอารยธรรมนั้น และแลกเปลี่ยนอารยธรรมกันมีการแข่งขันกีฬาเอเชียเกมส์ เอเชียเกมส์ จัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาขึ้นทั่วประเทศ

ในประเทศไทย การพลศึกษามีมานานพอกับประวัติศาสตร์ของชาติ เพราะสรุปได้โดยทั่วไปว่าชาวไทยมีการเล่นกีฬาต่าง ๆ หลายอย่าง เช่น กระบี่กระบอง ฟันดาบไทย มวยไทย ตะกร้อ มาตั้งแต่โบราณกาลแล้ว และได้เป็นมรดกตกทอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ จากหลักฐานการแข่งขันกรีฑา ณ ทองสนามหลวงซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2440 เป็นที่เชื่อได้ว่าการจัดดำเนินการพลศึกษามากยิ่งขึ้นกว่าเดิม มีโปรแกรมการแข่งขันกีฬา กรีฑาขึ้นในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน⁴

ใน พ.ศ. 2464 มีการจัดการสอนพลศึกษาขึ้นในโรงเรียนด้วย และเมื่อรัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติใหม่ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2475 นั้น วิชาพลศึกษาจึงเป็นองค์หนึ่งในแผนการศึกษาแห่งชาติ⁵

³ Charles C. Cowell, and Wellman L. France, Philosophy and Principles of Physical Education (New Jersey: Prentice Hall, Inc., 1963), p. 5.

⁴ พงศ์ เกิดแก้ว, การพลศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม; กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2515), หน้า 19.

⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 378.

แผนการศึกษาแห่งชาติตั้งแต่ฉบับ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ได้มีการปรับปรุงแก้ไขหลายครั้งหลายครา แต่ก็ยังถือว่าวิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาที่มีส่วนสำคัญของหนึ่งในองค์ 4 ของการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. 2503 ในความมุ่งหมายข้อ 4 ได้เขียนไว้ว่า "ในการจัดกาการศึกษาให้จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคม และบุคคล โดยให้สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจ และแผนการปกครองประเทศ" เช่น จิตใหม่

ก. จริยศึกษา ใหม่ศีลธรรม และวัฒนธรรม มีหิริโอตตัปปะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ข. พลศึกษา ใหม่สุขภาพสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ กับทั้งมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา

ค. พุทธิศึกษา ใหม่ความรู้ทางวิชาการ ปัญญา เพื่อการดำรงชีวิตโดยทั่วไป

ง. หัตถศึกษา เพื่อใหม่กึ่งนิสัย และขยันหมั่นเพียรในการใช้ถือนปฏิบัติงาน เพื่อเป็นรากฐานของการประกอบสัมมาอาชีพ⁶

ถ้าจะพิจารณาถึงความสำคัญของวิชาพลศึกษาให้ลึกซึ้งแล้ว วิชาในหมวดพลานามัย ซึ่งรวมวิชาสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ นอกจากจะเป็นวิชาที่ทำให้ผู้เรียนใคร่จักการอยู่ดี กินดี มีร่างกายเจริญเติบโตได้สัดส่วน มีสมรรถภาพโดยรวมดี มีน้ำใจนักกีฬาแล้ว ยังนับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างเยาวชนใหม่มีสมรรถภาพในการศึกษาเล่าเรียน มีความสามารถในการประกอบกิจการงาน เพื่อดำรงชีพต่อไปในอนาคตได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การพลศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การเมือง และความมั่นคงของชาติด้วย ดังเช่นนโยบายของกรมพลศึกษา เมื่อ พ.ศ. 2477 ระบุไว้ว่า

"บุคคลที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาตินั้น ถึงแม้จะได้รับพุทธิศึกษา จริยศึกษา เป็นอย่างดีแล้วก็ตาม ธาร่างกายไม่แข็งแรง จิตใจไม่หนักแน่นอกทน ซากการอนามัยทั้งทางกายและทางจิตแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ของตนให้ไคยลเต็มที่ การพลศึกษานั้นจึงเป็นหลักสำคัญของการศึกษาอย่างหนึ่ง" 7

การที่จะมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีสมรรถภาพ ประสิทธิภาพ ทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ต้องอาศัยวิธีการจัดโปรแกรมพลศึกษาที่สมบูรณ์ เป็นมรรควิธีไปตลอด

สำหรับการจัดโปรแกรมพลศึกษาในระดับปริญญาตรีในภาคกลาง เป็นที่น่าสนใจศึกษาคนควา และวิจัย ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์วิจัย เซึ่งสำรวจโดยกำหนดไว้ในหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
(The Required Physical Education Class Program)
2. การจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
(The Intramural and Extramural Athletics Program)
3. การจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย
(The Intercollegiate Athletics Program)
4. การจัดโปรแกรมสันทนาการในมหาวิทยาลัย
(Management of Recreation Program)

โปรแกรมพลศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้ง 4 โปรแกรมนี้ ผู้วิจัยมีความคิดที่เป็นปัญหาว่ายังจัดอยู่ในลักษณะที่ไม่สมบูรณ์ และยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ อาจจะเป็นเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น มหาวิทยาลัยยังขาดองค์ประกอบในการจัดดำเนินการ คือ กำลังคน งบประมาณการเงิน เครื่องอำนวยความสะดวก วัสดุ อุปกรณ์ ซากวิธีการจัดที่ถูกต้องตามหลักการ

ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทยอาจจะยังไม่มีหน่วยงาน หรือองค์การ
ในด้านการจัดการโปรแกรมพลศึกษาที่ถูกต้องและสมบูรณ์ และยังมีประสิทธิภาพในการ
จัดดำเนินงานด้านนี้ ทางค่านโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยอาจจะ
ยังไม่กำหนดไว้นั่นเองให้สอดคล้องต้องกันกับการจัดโปรแกรมพลศึกษา ทางด้านหลักสูตร
การเรียนการสอน และการประเมินผล อาจจะจัดดำเนินการแตกต่างกันไปในแต่ละ
มหาวิทยาลัย ซึ่งน่าจะใคร่สำรวจดูว่าแต่ละมหาวิทยาลัยจัดกันอย่างไร

การเข้าร่วมในโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัย โปรแกรมการ
แข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัย โปรแกรมการจัดสันนาการในมหาวิทยาลัย บางมหาวิท-
ยาลัยถือเป็นนโยบายสำคัญของมหาวิทยาลัย แต่บางมหาวิทยาลัยอาจจะถือว่าเป็นการจัด
แผนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนไปอย่างเพียงพอแล้วในชีวิตมหาวิทยาลัย

การวิจัยในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมพลศึกษาต่าง ๆ ผู้วิจัยเห็นว่า
ยังทำกันน้อยหรือบางแห่งไม่เคยทำเลย

ทางด้านบุคลากรมหาวิทยาลัยบางแห่งอาจจะมีอาจารย์พลศึกษาทั้งชาย และ
หญิง ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต นักศึกษา วุฒิ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ สมรรถภาพ
ความเป็นผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์ ของผู้นำทางด้านพลศึกษาอาจจะไม่เหมาะสม และมีคุณสมบัติ
ต่างกัน

การบริการช่วยเหลือ การนิเทศ การให้คำปรึกษาหารือแก่ผู้เรียนพลศึกษา
ในมหาวิทยาลัยเป็นส่วนสำคัญของหน่วยงานพลศึกษา แต่มหาวิทยาลัยอาจจะยังจัดทำไม่ได้
และทั่วถึงกัน

ด้านเครื่องอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง เช่น
สนาม กีฬาต่าง ๆ โรงพลศึกษา สระว่ายน้ำ ห้องเรียน ห้องประชุม บริเวณสำหรับ
สันนาการ และห้องทดลองปฏิบัติการวิจัย มหาวิทยาลัยต่าง ๆ อาจจะยังมีไม่เพียงพอ

ด้านสวัสดิภาพความปลอดภัยของนิสิต นักศึกษา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือโปรแกรม
พลศึกษา มหาวิทยาลัยได้จัดการอย่างไร ผู้วิจัยมีความคิดว่าควรจะได้มีการตรวจสอบสภาพ
โดยนายแพทย์ การแบ่งกลุ่มสุขภาพสำหรับรวมกิจกรรม การปฐมพยาบาล การรายงาน
เกี่ยวกับอุบัติเหตุและบันทึก การตรวจตราเครื่องอำนวยความสะดวก และการนิเทศ
การใช้อุปกรณ์เครื่องป้องกันเหล่านี้ มหาวิทยาลัยจัดทำกันอย่างไร

ผู้วิจัยสนใจเรื่องการจัดโปรแกรมพลศึกษาในระดับปริญญาตรีในภาคกลางมาก ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดโปรแกรมพลศึกษาระดับปริญญาตรี คิดว่า ถ้าได้มีการสำรวจเบื้องต้น ในด้านการจัดโปรแกรมพลศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาคกลางอย่างละเอียดแล้ว ย่อมจะเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา วิทยาลัย มหาวิทยาลัย เป็นอันมาก ซึ่งเอกสารการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศแล้ว ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดได้ทำการวิจัยในเรื่องการจัดโปรแกรมพลศึกษา ระดับปริญญาในภาคกลางของประเทศไทยเลย จึงสมควรที่ผู้วิจัยจะวิจัยเรื่องนี้ขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดโปรแกรมพลศึกษาระดับปริญญาตรี ให้สมบูรณ์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและสำรวจการจัดโปรแกรมพลศึกษาระดับปริญญาตรีในภาคกลางที่เปิดสอนทางวิชาศึกษาศาสตร์ และมีการสอนวิชาโท หรือวิชาเอกพลศึกษา ในขอบข่ายของโปรแกรมพลศึกษาทั้ง 4 โปรแกรม คือ

1.1 การจัดโปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน

(The Required Physical Education Class Program)

1.2 การจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

(The Intramural and Extramural Athletics Program)

1.3 การจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย

(The Intercollegiate Athletics Program)

1.4 การจัดโปรแกรมสันทนาการในมหาวิทยาลัย

(Management of Recreation Program)

ในแต่ละโปรแกรมจะศึกษาสำรวจเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดการ และเรื่องขององค์ประกอบขั้นมูลฐานของการจัดการ เหล่านี้ด้วยคือ

1. ระบบการจัดการ (System)
2. การควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน (Control)
3. การสนับสนุนช่วยเหลือ (Support)
4. การให้บริการ (Services)

ทั้งนี้เพื่อทราบถึงการจัดการ การจัดโปรแกรม ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในด้านการจัดดำเนินการด้วย

2. เพื่อสำรวจความต้องการ ความสนใจ และการจัดโปรแกรมผลศึกษาให้สนองความต้องการของนิสิต นักศึกษา สอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด โดยแยกเป็นรายมหาวิทยาลัย และโดยส่วนรวมทั้ง 4 มหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยนี้มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการจัดโปรแกรมผลศึกษาในระดับปริญญาตรี ในสถานอุดมศึกษา วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในประเทศไทยโดยทั่วไป ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จากการวิจัยครั้งนี้จะพบข้อมูลเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ จัด และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดโปรแกรมผลศึกษา รวมทั้งความต้องการของนิสิต นักศึกษา กับการสนองความต้องการของโปรแกรมทั้ง 4 โปรแกรมอย่างละเอียดทุกด้าน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำเอาผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุง การจัดโปรแกรมผลศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือระดับอุดมศึกษาให้สมบูรณ์ตามมาตรฐานสากลในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ ประชากรแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ
 - 1.1 อาจารย์หัวหน้าแผนกวิชา หรือหัวหน้าภาควิชาผลศึกษา กับอาจารย์ผลศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดโปรแกรมผลศึกษาในมหาวิทยาลัย
 - 1.2 นิสิต หรือนักศึกษา ผู้ได้รวมโปรแกรมผลศึกษาจากมหาวิทยาลัย

ทั้ง 4 แห่ง คือ

- ก. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ข. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ค. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ง. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

2. การวิจัยนี้จะวิจัยเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมพลศึกษา 4 โปรแกรม คือ

- 1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
- 2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย
- 3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย
- 4. โปรแกรมสันทนาการในมหาวิทยาลัย

3. ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา อาจารย์พลศึกษา และจากแบบสอบถามนิสิตผู้มีส่วนร่วมในโปรแกรมพลศึกษา คือนิสิตที่กำลังศึกษาวิชาพลศึกษาในชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 นิสิตที่เรียนวิชาโทพลศึกษา วิชาเอกพลศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 และ ปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง

ความจำกัดของการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะไม่เข้าใจความหมาย ความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของพลศึกษาในระดับปริญญาตรีอันแท้จริง อาจจะมีความคิดเห็นรวบยอดเกินไป

2. การวิจัยนี้ต้องการจะสำรวจศึกษาการจัดโปรแกรมพลศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีคณะศึกษาศาสตร์ และได้ทำการเปิดวิชาพลศึกษา เป็นวิชาเอก หรือวิชาโท และวิชาพื้นฐาน ทั่วไปในภาควิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นเพียงการสำรวจเบื้องต้น อันจะเป็นแนวในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในระดับปริญญาตรี ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

3. การวิจัยนี้ผู้วิจัยจะวิจัยเชิงสำรวจโปรแกรมทั้ง 4 คือ โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย และโปรแกรมสันทนาการในมหาวิทยาลัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

- การจัดการ** คือกระบวนการนำเอาทรัพยากรมนุษย์ เงิน วัสดุ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มาใช้เป็นประโยชน์ที่สุด โดยมีการวางแผนงาน ประสานงาน และควบคุมงาน เพื่อให้สำเร็จภารกิจและงานของหน่วย
- การบริหาร** หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน การบริหารมักเน้นในเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย ส่วนการจัดการเป็นการนำเอานโยบายไปปฏิบัติจัดทำ
- ระบบบริหาร** หมายถึงโครงสร้างที่กำหนดความมุ่งหมาย แล้ววางแผนปฏิบัติงาน การจัดระเบียบค่าเงินตามแผนงาน การควบคุมดูแล และปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวก วินิจฉัยสั่งการ การติดต่อประสานงาน การบันทึกรายงาน การจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้งานได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมาย หรือความมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- พลศึกษา** คือการศึกษาซึ่งเป็นองค์หนึ่งในองค์ 4 ของการศึกษา อันประกอบขึ้นเป็นกระบวนการการศึกษาที่สมบูรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาเพื่อให้ออกงามทุก ๆ ด้าน เช่นเกี่ยวกับการศึกษาอื่น ๆ คือ พัฒนาทางร่างกาย ทางจิตใจ ทางอารมณ์ ทางสังคม และทางสติปัญญา เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีสมรรถภาพ และประสิทธิภาพที่ดีที่สุด โดยใช้กิจกรรมทางกาย หรือกิจกรรมทางการออกกำลังกายที่เลือกสรรแล้ว เป็นอย่างดีเป็นมรรควิธี
- โปรแกรมพลศึกษา** หมายถึงกิจกรรมพลศึกษาทั้งหมดที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการ ทั้งในชั้น และนอกชั้นเรียน ซึ่งผู้สอนและผู้ดำเนินการจัดโปรแกรมรับผิดชอบอยู่ โดยทั่วไปแล้วประกอบไปด้วยโปรแกรมพลศึกษาที่สมบูรณ์ 5 โปรแกรม ดังต่อไปนี้

1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
3. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย
4. โปรแกรมสหนาการในมหาวิทยาลัย
5. โปรแกรมพิเศษที่จัดขึ้นสำหรับผู้ที่ปรกติ

โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน หมายถึงการจัดสอนพลศึกษาให้นักศึกษาทุกคนเรียนตามหลักสูตร สอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอก เป็นการจัดพลศึกษาภายในสถาบันหนึ่งหรือสองสถาบัน หรือมากกว่านั้น จัดขึ้นเป็นการประลองความสามารถในกีฬาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้เรียนมาจากการพลศึกษาในชั้น

โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย เป็นการจัดแข่งขันสำหรับบุคคลที่มีทักษะทางกีฬาคู่ในสถาบันหนึ่งแข่งขันกับคู่ที่มีทักษะทางกีฬาคู่กับมหาวิทยาลัยอื่นโดยการคัดเลือก-ตกลงกิจกรรมสำหรับการแข่งขัน

โปรแกรมพิเศษที่จัดเพื่อให้เหมาะสมกับบุคคลที่ปรกติ หมายถึงโปรแกรมส่วนหนึ่งที่สนองความต้องการของบุคคลซึ่งมีเหตุผิดปกติทางร่างกาย และร่างกายทำหน้าที่ผิดปกติ อาจสามารถทำให้ดีขึ้นได้โดยการฝึกฝนออกกำลังกาย รวมทั้งผู้ที่ไม่สมบูรณ์ทางจิต และอารมณ์ที่ไม่สามารถรวมกิจกรรมใดก็ตามปรกติด้วย

หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา หมายถึงอาจารย์ที่ทำหน้าที่บริหารภาควิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัย
 อาจารย์พลศึกษา หมายถึงอาจารย์ผู้ที่มีวุฒิทางวิชาพลศึกษา ทั้งชายและหญิงที่มีหน้าที่

รับผิดชอบในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในระดับปริญญาตรีในภาคกลาง
 การควบคุมงาน (Control) คือการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ผู้บริหารหรือผู้จัดการจะต้องคอยสอดส่องดูแลเสมอว่า ผลการปฏิบัติงานเป็นเช่นใด ก้าวไปสูเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด และจะต้องทราบการปฏิบัติงานทุก ๆ ชั้น เพื่อสามารถแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ

การช่วยเหลือสนับสนุน (Support) หมายถึงการช่วยเหลือสนับสนุนทางการเงิน
ประมาณการเงินให้แก่หน่วยงานในการจัดดำเนินการ ซึ่งอาจ
จะได้อาจมาจากหลายทางด้วยกัน

การบริการ (Services) หมายถึงการบริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานบริการให้แก่
ของทั่วไป รวมทั้งบริการให้แก่ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้องด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

ประชากร ประชากรที่สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามแบ่งเป็นสองประเภทคือ

1. หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา และอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษาของมหาวิทยาลัย
ภาคกลาง จำนวน 4 แห่ง
2. ประชากรที่ตอบแบบสอบถามคือนิสิต หรือนักศึกษาที่ศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์
หรือคณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยภาคกลางจำนวน 4 แห่ง ได้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหาร ไขกลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าภาควิชาพลศึกษาของมหาวิทยาลัย
แห่งละ 1 คน

อาจารย์ผู้สอนพลศึกษา ไขกลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์ผู้สอนพลศึกษาทุกคน
ในภาควิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง

นิสิต นักศึกษา ไขกลุ่มตัวอย่างนิสิต หรือนักศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ หรือ
คณะครุศาสตร์ แห่งละ 100 คน

เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ แบบ
สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

1. แบบสัมภาษณ์ประเภทปลายเปิด (Opened end) ใช้กับหัวหน้าภาควิชา
หรือแผนกวิชา และอาจารย์ผู้สอนวิชาพลศึกษา

2. เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามใช้กับนิสิต หรือนักศึกษา

เครื่องมือทั้งสองชนิดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามหลักวิชาการบริหารการศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร เช่น ในคานระบบบริหาร (System) การควบคุมดูแล (Control) การปฏิบัติงาน (Operation) การช่วยเหลือสนับสนุน (Support) และการให้บริการ (Services) และการจัดโปรแกรมพลศึกษา 4 โปรแกรม คือ โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย โปรแกรมสหนาการในมหาวิทยาลัย และโปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัย

นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นนี้ไปทดลองกับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุง ทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อสอบถามนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้ว ไปสัมภาษณ์ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนโดยนัดล่วงหน้า 3-5 วัน ส่วนแบบสอบถามนิสิต ผู้วิจัยนำไปให้หัวหน้าภาควิชาพลศึกษาช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืน โดยให้เวลาดตอบแบบสอบถามแต่ละ 7 วัน แล้วผู้วิจัยไปขอรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ หากการอยละของคำตอบ แปลความหมายจากค่าสถิติที่ได้ออกมาในรูปของฐานนิยม (Mode) และ หากค่าเฉลี่ยของคำตอบ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยนี้ใช้วิธีการทางสถิติ

1. ทหาคารอยละของคำตอบ
2. ทหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคำตอบจากสูตร⁸

$$\bar{x} = \frac{N_1X_1 + N_2X_2 + \dots + N_nX_n}{N}$$

ศูนย์วิทยพัรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁸ ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 208), หน้า 37.